

**József Attila
Gyermekotthoni Központ Budapest**

Ikt.szám.: 90118-A/968-2/2023

JÓZSEF ATTILA GYERMEKOTTHONI KÖZPONT BUDAPEST

(1191 Budapest XIX. József Attila utca 65-69.)

Szakmai Program

IV. Szakmai Egység

Aga Utógondozói Lakásotthon Budapest
(1186 Budapest, Tövishát utca 2/a.)

Tulipán Lakásotthon Budapest
(1042 Budapest, Kassai utca 5. VII. 46.)

Pázsit Lakásotthon Budapest
(1188 Budapest, Pázsit utca 34.)

Szerencs Lakásotthon Budapest
(1153 Budapest, Szerencs utca 13. fszt.1.)

Jóváhagyva: 2023. ...DECEMBER 5....napján

dr. Pitzné Heinczinger Mónika
igazgató
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Pest Vármegyei Kirendeltség

TARTALOM

I. AZ INTÉZMÉNY NEVE, SZÉKHELYE, TELEPHELYEI, SZERVEZETI EGYSÉGEI ...	4
II. AZ INTÉZMÉNY TÖRTÉNETE.....	5
III. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI ...	6
IV. A szolgáltatás célja, feladata.....	6
V. SZAKMAI PROGRAM.....	6
V.1. A szakmai munka alapelvei.....	6
AZ INTÉZMÉNYBE HELYEZETT MINDEN KISKORÚ, FIATAL FELNŐTT NEMRE, SZÁRMAZÁSRA, FELEKEZETI HOVATARTOZÁSRA, ILLETVE VILÁGNÉZETRE TEKINTET NÉLKÜL EGYENLŐ ELBÍRÁLÁSBAN KELL, HOGY RÉSZESÜLJÖN.	
V.2. Kapacitások.....	7
V.2.1. Az anyagi ellátottság jellemzői.....	7
V.2.2. Tárgyi feltételek.....	7
V.2.3. Személyi feltételek.....	8
V.3. A nyújtott szolgáltatáselemek.....	9
V.4. A teljes körű ellátás megvalósítása.....	9
V.4.1. A csoportgazdálkodás rendszere.....	9
V.4.2. Az ellátottak étkeztetésének rendszere.....	9
V.4.3. Az ellátottak ruházattal való ellátásának rendje.....	10
V.4.4. Zsebpénzkezelés.....	11
V.4.5. Az iskolázatással összefüggő feladatok ellátása.....	11
V.4.6. A tanulást segítő tevékenység.....	12
V.4.7. Szabadidős programok kínálata.....	12
V.4.8. Képesség és tehetség gondozás.....	13
V.4.9. Egészségügyi ellátás.....	14
V.4.10. Családba gondozás, hazagondozás.....	134
V.5. Tevékenységek.....	14
V.6. Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés.....	17
VI. Az Intézményben folyó segítségnyújtás módszerei utógondozói ellátott fiatalok esetében.....	18
VII. A SZAKMAI MUNKA ELEMEL.....	19
VII.1. A feladatellátás szakmai tartalma, módja.....	19
VII.2. A biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége.....	20

VII.3. A gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja.....	21
VII.3.1. A célokhoz rendelt kiemelt feladatok	21
VII.3.2. A célokhoz, feladatokhoz rendelt módszerek.....	22
VII.3.3. A gyermekbántalmazási esetek és rendkívüli események kezelése	24
VIII. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA.....	25
IX. AZ INTÉZMÉNY SZOLGÁLTATÁSÁRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA.....	25
X. AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK	25
XI. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTÉSÉGE BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁJA.....	26
XII. SZOCIÁLIS TOVÁBBKÉPZÉS ÉS SZAKVIZSGA.....	27
XIII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	27

I. Az intézmény neve, székhelye, telephelyei, szervezeti egységei

Az intézmény neve: **József Attila Gyermekotthoni Központ Budapest**
(a továbbiakban: *Intézmény*)

Az intézmény székhelye: 1191 Budapest, József Attila utca 65-69.

Az intézmény telephelyei: **Aga Gyermekotthon Budapest**
1186 Budapest, Tövishát utca 2/a. sz.

Aga Utógondozói Lakásotthon Budapest
1186 Budapest, Tövishát utca 2/a. sz.

Gyöngyvirág Gyermekotthon Budapest
1184 Budapest, Gyöngyvirág utca 28.

Berkenye Lakásotthon Budapest
1196 Budapest, Rákóczi utca 105.

Pázsit Lakásotthon Budapest
1188 Budapest, Pázsit utca 34.

Szerencs Lakásotthon Budapest
1153 Budapest, Szerencs utca. 13. fsz. 1.

Tulipán Lakásotthon Budapest
1042 Budapest, Kassai utca 5. VII. em. 6.

Az intézmény szervezeti egységei:

I. szakmai egység: **József Attila Gyermekotthoni Központ Budapest**
(1191 Budapest, József Attila utca 65-69.)
Berkenye Lakásotthon Budapest
(1196 Budapest, Rákóczi utca 105.)

- 3 x 12 fős székhelyen működő csoport	36 fő
- 12 fős lakásotthoni csoport	12 fő
összesen:	48 fő

II. szakmai egység: **Gyöngyvirág Gyermekotthon Budapest**

- 1 x 8 fős, 1x10 fős, 2x11 fős csoport, **40 fő**

III. szakmai egység: Aga Gyermekotthon Budapest

- 4 x 10 fős csoport, 40 fő

IV. szakmai egység: Aga Utógondozói Lakásotthon Budapest

-12 fős utógondozó ellátást nyújtó Lakásotthon, 12 fő

Pázsit Lakásotthon Budapest

(1188 Budapest, Pázsit utca 34.)

-12 fős Lakásotthon, 12 fő

Szerencs Lakásotthon Budapest

(1153 Budapest, Szerencs utca 13. fszt.1.)

-8 fős utógondozó Lakásotthon, 8 fő

Tulipán Lakásotthon Budapest

(1042 Budapest, Kassai utca 5.)

-5 fős utógondozó Lakásotthon csoport, 5 fő

összesen: 37 fő

Férőhelyek száma: 165 fő

II. Az Intézmény története

Az Intézmény 1968-2008 között Budapesten a XIII. kerületi Róbert Károly krt. 49-51. sz. alatti, épületegyüttesben működött. Az alapításkor 300 férőhelyes „félzárt” fiú otthonban a növendékek iskoláztatásának, foglalkoztatásának megoldására belső általános iskola, később szakiskola is létesült.

Az igen összetett feladatokat ellátó többcélú Intézmény gyermekvédelmi törvényi megfeleltetése több éven keresztül tartott. A 90-es évek végén a családszerű ellátás biztosítása érdekében külső lakásotthonokat is hozzárendelt a gyermekotthonhoz a fenntartó.

Ez az átalakítási folyamat 2008. év végén az Intézmény székhelyének teljes kiváltásával, és 1191 Budapest, József Attila utca 65-69. szám alatti, kifejezetten gyermekotthoni célra tervezett és újonnan felépített ingatlanra történő átköltözéssel zárult le. Ezzel egyidejűleg az alkalmazotti közösség és a gyermekönkormányzat kezdeményezésére a gyermekotthon József Attila nevét vette fel.

Az Emberi Erőforrások Minisztere által kiadott, 2016. június 15. napján kelt Alapító Okirat módosította az Intézmény korábbi alapító okiratát, valamint az újonnan alapított költségvetési szervhez olvadt az Aga Gyermekotthon és a Gyöngyvirág Gyermekotthon.

A József Attila Gyermekotthoni Központ Budapest Intézmény négy szakmai egységre tagoltan működik, ahol az Intézmény személyes gondoskodás keretében a 3-24 éves korú gyermekek és fiatal felnőttek otthont nyújtó ellátását biztosítja.

III. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Az *Intézmény* ellátandó célcsoportjának tagjai az illetékes fővárosi gyámhivatalok által ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett normál, különleges, speciális, kettős szükségletű kiskorú gyermekek, továbbá utógondozottak, utógondozói ellátásban részesülő, az Intézményben nagykorúvá vált, illetve más fővárosi illetékességű fiatal felnőttek.

Az Intézmény IV. szakmai egységéhez tartozó 4 Lakásotthonban összesen 37 fő gyermek és fiatal felnőtt elhelyezésére van lehetőség.

IV. A szolgáltatás célja, feladata

Az Intézmény IV. számú szakmai egysége otthont nyújtó ellátás keretében Lakásotthonokban látja el a széles korhatárú csoportokban az illetékességi körébe tartozó

- ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett kiskorúakat;
- különleges szükségletű kiskorúakat integrált ellátási formában;
- az Intézményben nagykorúvá vált fiatal felnőttek utógondozását;
- a fővárosi illetőségű fiatal felnőttek szerződésben foglaltak szerinti utógondozói ellátását.

V. Szakmai program

Az Intézmény szakmai célja az itt gondozott gyermekek, fiatalok önálló életre nevelésével fejleszteni és erősíteni az állami gondoskodásban élő gyermekek azon a képességeit, melyek képessé teszik őket az önálló életvitel kialakítására, saját háztartás vezetésére és egészében véve arra, hogy a saját sorsáért felelősséget vállalni, családot alapítani, saját gyermekeiket felnevelni tudó felnőtté váljanak.

V.1. A szakmai munka alapelvei

Az Intézmény munkatársai mindenkor a gondozott növendékek érdekeit képviselve tevékenykednek, melynek során az alábbi alapelvek betartására kötelesek:

a. A nyitottság elve

Az Intézmény nyitott intézmény, igénybevétele a jogszabályokban, a Szervezeti és Működési Szabályzatban, és a Házirendben foglaltak biztosítják.

b. Együttműködés és önkéntesség elve

A gyermekek elhelyezése az Intézményben hatósági döntés általi kötelezettségen alapul. Az Intézmény által nyújtott egyes ellátások, azonban nem hatósági, hanem szolgáltató jellegűek, melyek a hatósági döntés keretein belül vehetőek igénybe. Ezen szolgáltatások igénybevétele az önkéntesség és az együttműködés elvén alapul.

Az Intézmény által nyújtott utógondozói ellátás önkéntesen vehető igénybe.

Az önkéntesség elve alapján az elhelyezés során biztosítani kell a választási lehetőséget.

c. A személyiségi jogok védelme

Az Intézményben feladatot ellátó valamennyi személynek a tevékenysége során tudomására jutott személyi adatok és tények kezelése, továbbítása és nyilvánosságra hozatala esetén a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényben, továbbá a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendeletben foglaltakat minden körülmények között biztosítani kell.

d. Az egyenlőség elve

Az Intézménybe helyezett minden kiskorú, fiatal felnőtt nemre, származásra, felekezeti hovatartozásra, illetve világnézetre tekintet nélkül egyenlő elbírálásban kell, hogy részesüljön.

e. A gyermekvédelmi munka etikai minimumának elve

Az Intézményben feladatot ellátó valamennyi személy a munkavégzése során az Intézmény szabályzataiban rögzítetteket, valamint a Szociális Munka Etikai Kódexében leírtakat maradéktalanul be kell tartani. Az Intézmény jelenlegi, illetve volt növendékeivel és az ő hozzátartozóikkal polgári jogviszonyt semmilyen formában nem létesíthet.

V.2. Kapacitások

V.2.1. Az anyagi ellátottság jellemzői

A gyermekotthon működési feltételeit az éves költségvetési keret biztosítja. Ezen felül anyagi források takarékossgal, belső ösztönző rendszer kialakításával, támogatók, egyéb pályázatok keresésével bővíthető.

V.2.2. Tárgyi feltételek

Aga Utógondozói Lakásotthon Budapest - 1186 Budapest, Tövishát utca 2/A.

A csoport Pestlőrincen az Aga Gyermekotthon Budapest egységében működik, a főépület 1. és 2. emeletén. A fiatal felnőttek egy-, két- és háromágyas szobákban kerültek elhelyezésre. A szobák többségéhez saját higiénés helyiségblokk is tartozik. Önálló főzésre a lakrészek előterében berendezett kis konyhákban, illetve a közös főzőhelyeken nyílik lehetőség.

Pázsit Lakásotthon Budapest - 1188 Budapest, Pázsit utca 34.

Pestszentimre kertvárosi részében működik a 12 fő befogadására alkalmas Lakásotthon, amely egy kétszintes családi házból lett átalakítva azzal a céllal, hogy a szakellátásban élő gyermekek számára teljes körű otthont nyújtó ellátást biztosítson.

A testvéreket, testvérsorokat is nevelő Lakásotthonban koedukáltan, széles korhatárú csoportokban kerültek elhelyezésre a gyermekek. A Lakásotthon 12 fő gyermek és fiatal felnőtt ellátását biztosítja. Két- és háromágyas hálószobák biztosítják az ott élők kényelmét. A gyermekek látogatóikat a nappali szobában és - jó idő esetén - a barátságosan kialakított kerti környezetben fogadhatják.

Szerencs Lakásotthon Budapest - 1153 Budapest, Szerencs utca 13. fsz. 1.

Az épület (családi ház) hasznos területe 144 m², amely az egy növendékre jutó kötelező helyigénynek megfelel. Három hálószoba, nappali, két vizesblokk, nevelői szoba, konyha, étkező, előszoba került kialakításra. A házhoz 300 m² kertrész tartozik.

A Lakásotthonban nyolc fő gyermek és/vagy utógondozói ellátást igénybe vevő fiatal felnőtt él. Az otthon felszerelése, bútorai, berendezési tárgyai a mindennapi életvitelhez, önálló életvezetéshez megfelelőek.

A két- és háromágyas hálószobákban a nemek szerinti megfelelő elhelyezés biztosított. A látogatók fogadására a nappaliban vagy a nevelői szobában kerülhet sor.

Tulipán Lakásotthon Budapest - 1042 Budapest, Kassai utca 5. VII. em. 46.

Az újpesti lakótelepi lakás hasznos területe 71 m², amely az egy növendékre jutó kötelező helyigénynek megfelel. Három hálószoba, nappali, vizesblokk, konyha, előszoba került kialakításra. A teljesen felújított lakásotthon felszereltsége megfelelő. A növendékek személyes használati tárgyaikat társaikétól elkülönítetten tudják tárolni. A hálószobákban egy- és két fő elhelyezésére van lehetőség. Az itt élő fiatalok a nappali szobában fogadhatják látogatóikat.

Állandó kiemelt feladat az épületek berendezésének felelősségteljes használata, a lakókörnyezet állagának megóvása.

Ehhez lényeges a környezethez igazodó szokásrendszerek kialakítása:

- a gyermekek rendszeretetre szoktatása;
- a lakóterek saját munkákkal való díszítése;
- közös felelősségérzet kialakítása a berendezési tárgyakért.

V.2.3. Személyi feltételek

A lakásotthoni csoportokban egy, illetve két nevelő és négy, illetve három gyermekvédelmi asszisztens, gyermekfelügyelő dolgozik. Az utógondozói ellátásban részesülő fiatalokkal telephelyenként 3 fő szakellátó dolgozik. Munkájukat az Gyermekotthon Budapest szakmai egységben foglalkoztatott pszichológus és fejlesztő pedagógus, valamint gyermekvédelmi ügyintéző segíti.

A szakmai egység szakellátói létszáma, az alkalmazottak képzése megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) sz. NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) előírásainak.

A dolgozók szakmai munkájuk megkezdése előtt felkészítést kapnak további eredményes munkájuk érdekében. Megismerkednek az Intézmény működésével, pedagógiai módszereivel, és tanulmányozzák az Intézményben folyó gondozó-nevelő tevékenység rendszerét.

Betekintést nyernek a szervezeti struktúrába, ami segítséget nyújt ahhoz, hogy az egyes dolgozói teamek szakmai tevékenysége szervesen illeszkedjék a komplex intézményi környezetbe. Az új dolgozók munkaviszonyuk kezdetén a tapasztaltabb kollégák mellett párhuzamos ügyeletet látnak el, a kellő gyakorlat megszerzéséig szakmai, mentori támogatásban részesülnek.

A gyermekek ellátását az intézmény egésze számára szolgáltatást nyújtó gazdasági és technikai személyzet (gazdasági koordinátor, gazdasági ügyintéző, munkaügyi ügyintéző) segíti.

V.3. A nyújtott szolgáltatáselemek

A IV. számú szakmai egységben normál, különleges ellátási szükségletű gyermekek gondozására, nevelésére, valamint fiatal felnőttek utógondozására, utógondozói ellátására van lehetőség.

V.4. A teljes körű ellátás megvalósítása

V.4.1. A csoportgazdálkodás rendszere

A csoportgazdálkodás rendjét az ezzel kapcsolatos igazgatói intézkedés és a csoportgazdálkodási szabályzat szabályozza részletesen.

Otthon szinten kell gondoskodni a gyógyszer, telefon, internet, a közvetlen lakótér felszerelési és berendezési tárgyai költségeinek fedezetéről.

Az a normatíva többlet, amely a különleges, illetve speciális ellátási igényű növendékeket illeti meg, szintén otthon szinten kerül felhasználásra, fejlesztésre, rekreációra és szükség szerint rehabilitációra.

Az önálló csoportgazdálkodás keretében a zsebpénz, az étkezés, a ruházat, a közlekedés, a személyes higiéné (tisztálkodó eszközök), tisztítószer és a szabadidős programok normatíva kereteivel gazdálkodnak a csoportvezető nevelők, az igazgató iránymutatása és ellenőrzése mentén.

V.4.2. Az ellátottak étkeztetésének rendszere

A köznevelési intézményekben tanulói jogviszonnyal rendelkező növendékek igénybe veszik az ingyenes iskolai étkeztetés lehetőségét. A különböző intézményekben, óvodákban, iskolákban étkező gyermekek esetében a térítésmentes szolgáltatás igénylését a csoportnevelők és a gyermekvédelmi ügyintéző intézik.

Az intézményi székhelyen működő csoportok azon növendékeinek, akik valamilyen okból nem tudják igénybe venni az ingyenes iskolai étkeztetést, ebéddel való ellátásáról a hétfőtől péntekig terjedő időszakokban a csoport gondoskodik.

Az étkeztetésre biztosított normatíva igénylésének és felhasználásának megtervezéséért, majd az elszámolásért az ezzel megbízott ellátmánykezelő felelős.

Az étkeztetést a csoportok maguk oldják meg, így az ellátás összegével a csoportok gazdálkodnak, illetve számolnak el. A megtervezett étlap alapján a szükséges nyersanyagokat, alapanyagokat az ellátottak bevonásával szerzik be. Hétfévenként, ünnepnapokon, iskolai szünetekben közösen főznek az ellátottakkal.

A Lakásotthon ellátottjai tanítási munkanapokon szintén igénybe veszik a térítésmentes iskolai étkeztetést. Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek az étkezési normatívának megfelelő összeget havonta egy összegben, vásárlási utalvány formájában kapják meg. A kiskorúak iskolai étkeztetésen túli élelmezéséről a szakellátók gondoskodik. A hétfévenként és ünnepnapokon pedig szintén a Lakásotthonban oldják meg a napi ötszöri étkeztetést, amelyhez a nyersanyagot maguk szerzik be, főzik meg az ellátottak (életkornak megfelelő) bevonásával. Az étkeztetésre biztosított normatíva igénylésének és felhasználásának megtervezéséért, majd az elszámolásért az ezzel megbízott ellátmánykezelő felelős.

V.4.3. Az ellátottak ruházattal való ellátásának rendje

Az NM rendelet 77. §-a alapján az ellátást nyújtó a gondozott gyermek szükségletei, valamint a ruházat elhasználódása szerint gondoskodik a ruházat beszerzéséről, illetve cseréjéről.

A ruházat tisztításáról, javításáról az ellátást nyújtó gondoskodik, amelybe olyan mértékben vonja be a gondozott gyermeket, amely életkorának megfelelően tőle elvárható.

Az újonnan érkező gyermek részére szükség esetén az otthonszintű keretből alap ruhakészletet szükséges beszerezni. A rendkívüli alkalmakra (pl. ballagás), szintén az otthonszintű keretből - az iskola igényeinek megfelelően - szükséges ruhát vásárolni.

A gondozott gyermek ruházatáról a csoportvezető nevelő nyilvántartást: ruhakartont és ruhaeltárt vezet, amelyben elkülöníti az intézményi forrásból beszerzett és az egyéb (pl.: adományból, családi vásárlásból származó) ruházatot.

Az utógondozói ellátottak részére csak olyan "indokolt, különleges, ruhabeszerzéssel kapcsolatos juttatást" biztosít az Intézmény, amit az ellátott az alanyi jogon igénybe vett családi pótlékából csak nehézségek árán vagy nem tudna finanszírozni (pl.: szakoktatásban a gyakorlati képzéshez előírt munkaruházat, ballagásra alkalmi ruházat beszerzése, kölcsönzése), és amelyet a fiatal felnőtt kérelmére és az utógondozói feladatokkal megbízott nevelője javaslatára az Intézmény vezetője vagy helyettese engedélyezett.

V.4.4. Zsebpénzkezelés

Az ellátottak zsebpénzének kezelési rendjét részleteiben az ezzel kapcsolatos igazgatói intézkedés szabályozza.

A zsebpénz minden hónap 5. és 10. napja között kerül kifizetésre egy összegben. A gyermek kérésére több részletben is ki lehet adni a zsebpénzt. A gyermek a zsebpénze felhasználásáról maga dönt. Pedagógiai cél a gyermekek pénzkezeléssel, takarékosággal összefüggő készségeinek kialakítása.

A gondozási helyéről önkényesen eltávozott (szökött) gondozott gyermeket az engedély nélküli távollét időtartama alatt zsebpénz nem illeti meg. A szökésből visszatért gyermek a távollét napjaira járó zsebpénz levonása után a fent jelzett időpontban kaphatja meg a zsebpénzét.

A gondozott gyermek zsebpénzéről a csoportvezető nevelő zsebpénznyilvántartást vezet.

V.4.5. Az iskoláztatással összefüggő feladatok ellátása

Az általános iskolai tanulók jelentős része kerületi, körzeti iskolákba jár. Nagyon fontos feladatunk a behelyezéssel kapcsolatos iskolaváltás következtében fellépő mentális, pszichés problémák megelőzése, szakszerű kezelése.

Az iskolákkal rendszeres kapcsolatot tartanak a nevelők és a fejlesztő pedagógusok (szülői értekezleten, fogadóórákon való részvétel, telefonos kapcsolattartás osztályfőnökökkel, gyermekvédelmi felelősökkel, fejlesztő pedagógusokkal).

Az egyes iskolák vezetésével a folyamatos kapcsolattartás a szakmai egységvezetőknek is fontos feladata.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a növendékek az adott oktatási intézmény életébe bekapcsolódjanak, használják ki azokat a lehetőségeket, amelyeket az intézmények az oktatáson kívül nyújtanak (délutáni korrepetálás, tanulmányi kirándulás, színház, versenyek, ill. különböző tehetségfejlesztő foglalkozások, szakkörök).

A tankötelezettség korhatárának betöltése után a már nem tanköteles fiatalnak 30 óra igazolatlan mulasztás esetén az iskola megszünteti a tanulói jogviszonyát.

Az Intézmény fontos feladata, hogy gondozottjai lehetőség szerint nappali tagozatos oktatás rendszerben tanuljanak.

Az esetleges kimaradók tervezett program szerint, napi rendszerességgel foglalkozásokon vesznek részt. A foglalkozásokat a pedagógiai munkát segítő szakemberek vezetik.

Az iskolai oktatásból lemorzsolódott gyermekeknek, fiataloknak különböző OKJ képzésekbe történő bekapcsolása érdekében az Intézmény lehetőség szerint együttműködik az illetékes munkaügyi központtal.

V.4.6. A tanulást segítő tevékenység

A gyermekotthoni központban folyó, tanulást segítő tevékenység hatékonyabbá tétele érdekében fontos a délutáni tanórák rendszeres, strukturált, differenciált felépítése.

A tanórán önálló tanulás gyakorlása, lecke-készítés, a tanszerek másnapra történő összekészítése, ellenőrzése, rendben tartása folyik.

Az eredményesebb tanulmányi munkára motiválást segíti az egyéni és csoportos értékelési és jutalmazási rendszer.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményei alapján különleges nevelési szükségletű, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek (az iskoláikkal összehangolt) fejlesztésben részesülnek.

Egyes speciális felzárkóztató, fejlesztő, tehetséggondozó jellegű foglalkozások (amelyek intézményünkön belül belső forrásokból nem realizálhatók) igénybevétele esetén a csoportgazdálkodáshoz többletforrás igényelhető az Intézmény vezetésétől.

V.4.7. Szabadidős programok kínálata

A délutáni szabadidős tevékenységeket és a hétvégi szabadidős programokat havonta előre tervezik a csoportok, figyelembe véve a gyerekek igényeit, szükségleteit.

Fontos feladat a közvetlen környezetben felfedezni, kihasználni a szabadidő eltöltésével kapcsolatos lehetőségeket. Ez alkalmat teremt a gyermekeknek az új közösségekbe való bekapcsolódására. Szakmai cél a gyermekek ötleteire, öntevékenységére épülő programok szervezése.

A társadalmi, vallási ünnepekre való előkészületeknek fontos a szerepe, segíti ráhangolódni a gyermekeket az ünnepre. Ez által élük át, hogy rajtuk is múlik az ünnep sikere, fénye.

Elsősorban azon ünnepeknek van hagyománya az Intézményben, amelyeket rendszerint a családok/közösségek is ünnepelni szoktak: farsang, húsvét, gyermeknap, mikulás, karácsony.

Ezen alkalmakkor otthon szintű rendezvényeken, közösen ünneplésre, vetélkedőkre, és műsor megtartására kerül sor.

Az ünnepi dekorációt és műsort egy-egy csoport, illetve szakkör gyermek tagjai készítik és adják elő.

Gyermeknap alkalmával, mikuláskor és karácsonykor a gyermekek vendégségen vehetnek részt, valamint személyes ajándékot kapnak.

Az Intézmény névadójáról, József Attila költőről születésének évfordulóján ünnepséggel és szavalóversennyel emlékeznek meg az ellátottak.

A születésnapok, névnapok a gyermekek életében olyan személyes évfordulók, amelyek megünneplése meghitt, közös ünneppé válik. A növendék ajándékot és tortát kap, amit közösen, jó hangulatú összejövetel keretében a csoporttagok együtt fogyasztanak el.

Nyári szünidőben egy-egy hetes nyaralást, valamint tematikus táborokat (pl.: régésztábor) szervez az Intézmény. Rendszeresen pályázatot nyújt be nyaralási, táborozási lehetőségekre. Támogatja és finanszírozza növendékei részvételét erdei iskolai foglalkozásokon, iskolai kirándulásokon, táborokban.

V.4.8. Képesség és tehetség gondozás

A gyermekek képesség és tehetség gondozása vonatkozásában a Szakmai program hatálybalépésének dátumától a Belügyminisztérium által 2023. március 20. napján kiadott „Képesség- és tehetség gondozás a gyermekvédelmi szakellátásban” című módszertanban foglaltak az irányadók, a folyamatleírások betartása, valamint a dokumentumminták használata kötelező.

A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermeknek olyan kihívásokkal kell megküzdenie, amelyek speciális támogatást tesznek szükségessé, olyan tervezett szakmai jelenlétet, amely a gyermek jóllétét szolgálja. A képesség- és a tehetség gondozás e támogatásnak a része, vagyis nem különíthető el a gyermek jóllétének megteremtésétől. A módszertan célja, hogy támogatást nyújtson a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakembereknek, annak érdekében, hogy a gyermek a lehető leg-felkészültebben lépjen ki az ellátásból. A módszertan ennek megfelelően a gyermek képességeinek, tehetségének kibontakoztatására irányuló szakmai munkához járul hozzá, gyakorlatias folyamatleírással, jól alkalmazható módszerekkel. A gyerekekről szerzett ismeretekhez igazítottan kell meghatározni azokat a beavatkozásokat, amelyek a gyermek hatékony felkészítését szolgálják, szintén a szakellátás teljes időtartamára kiterjedően. A módszertan ennek megfelelően a képesség felmérésének (megismerés) és gondozásának (felkészítés, fejlesztés) módszertana. A képesség- és tehetség gondozás módszertana a képesség, a tehetség, a képesség/tehetség felmérés, valamint a képesség/tehetség gondozás fogalmakra épül. A módszertan nem új feladatot határoz meg, hanem a gondozás-nevelés jogszabályban is előírt elemeit támogatja. A képesség gondozás érdekében rendszerezi a szakemberek által jelenleg is végzett feladatokat.

V.4.9. Egészségügyi ellátás

Az egészségügyi szakellátók feladatai közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának felmérése, rendszeres ellenőrzése, szakorvosi vizsgálatra történő beutalása, a betegek ellátása. A gyermekek egészségügyi ellátása a Heim Pál Gyermekkórháztól az Intézménybe delegált gyermekgyógyász szakorvos, valamint egészségügyi asszisztens közreműködésével történik.

A különleges és speciális nevelési igényű gyermekek orvosi kivizsgálása, gyógyszerelésének beállítása, terápiájának megvalósítása terén az Intézmény

együttműködik a területileg illetékes gyermekpszichiátriai ellátást biztosító intézmények (Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet, Kispesti Forrásház) orvosaival.

A gyermekek egy részének szüksége van rendszeres gyógyszeres kezelésre, emocionális és magatartási zavarok miatt. A gyógyszerek egy része a közgyógyellátás keretéből, valamint az Intézmény éves költségvetéséből (otthon szintű ellátásból) biztosítható.

Egészségügyi adatlap

A védelembe vett gyermekek esetében a család és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézmény által kitöltött „Egészségügyi adatlap” megnevezésű dokumentumot a GYVR rendszerből kell letölteni, illetve az előzmény nélküli elhelyezés esetén a gyermek házi orvosát szükséges felkérni annak kitöltésére.

V.4.10. Családba gondozás, hazagondozás

Kiemelt feladat a gyermekek és családjuk közti kapcsolattartás elősegítése, amelynek célja, hogy a gyermek minél hamarabb visszatérhessen saját családjába.

A gyermekkel, szülőkkel és más családtagokkal való rendszeres és szakszerű kapcsolattartás vezethet sikerhez. Az alapellátás illetékes szakembereinek bevonásával szakmai megbeszélésekre kerül sor a családba történő visszagondozás kapcsán.

V.5. Tevékenységek

Befogadás

A befogadás előtt az elhelyezésre váró gyermeknek lehetősége van megismerkedni az intézménnyel, ezzel oldva szorongását, segítve beilleszkedését, és megteremtve a közös feladatok megkezdéséhez a megfelelő alapot. A szakellátók felkészítik a csoporttagokat új társuk fogadására.

Az ellátott megérkezését követően a szakmai teamek, valamint a gyermekvédelmi gyám a gyermek bevonásával közösen elkészítik az egyéni gondozási-nevelési tervet (GH1), melyet az Intézmény a GYVR rendszerben vezet.

Teljes körű ellátás

A teljes körű ellátás keretében, a jogszabályban előírtak szerint, a gondozási hely a gondozott gyermek számára lakhatási lehetőséget, ellátást, továbbá testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését elősegítő, életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő nevelést, gondozást biztosít.

Csoportgazdálkodás rendszere

A csoportgazdálkodás keretében a zsebpénz, az étkezés, a ruházat, a közlekedés, a személyes higiéné (tisztálkodó eszközök), tisztítószer kereteivel gazdálkodnak a

csoporthoz vezető nevelők. A csoportgazdálkodás rendjét az ezzel kapcsolatos igazgatói intézkedés szabályozza részletesen.

Gondozás, nevelés

- megelőző és gyógyító egészségügyi ellátás;
- mentálhigiénés segítség;
- a gyermek korának és képességeinek megfelelő oktatásban való részvétel;
- a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltése;
- a gyermek szellemi és erkölcsi fejlődésének támogatása;
- gyermek felkészítése az önálló életvitelre (életkorának megfelelően részt vesz a háztartási munkákban, a csoportgazdálkodás megtervezésében, a pénzkezelésben, környezetének alakításában);
- a szabad vallásgyakorlás biztosítása;
- etnikai kisebbségi önazonosság megőrzése, fejlesztése, kulturális értékek ápolása.

A tanulást segítő tevékenység

- Elsődleges feladat az Intézménybe kerülő gyermekek beiskolázása a különböző oktatási intézményekbe, az illetékes nevelési tanácsadó közreműködésével.
- A gyermekek jelentős részének az iskolai teljesítményt befolyásoló képességeit fejleszteni szükséges.
- A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatására segítő program kidolgozására került sor, melyet a helyi lehetőségeken kívül (fejlesztő pedagógus, pszichológus segítsége), az iskolák felzárkóztató tevékenységével is összehangolnak a nevelők.

Nehézségek:

- alacsony intelligencia szint;
- alapvető készségek gyengesége;
- bizonyos részképességek fejletlensége;
- önálló tanulási technikák, módszerek hiánya.

A fent leírt hátrányok leküzdése tudatos, speciális szakértelmet, jó nevelő-gyermek kapcsolatot feltételez. Fontos a délutáni tanórák megfelelő felépítése. Az iskolalátogatások, szülői értekezletek, az iskolai tanárok meghívása a gondozási helyekre ad lehetőséget érzékenyítésükre, mely segíti a gyermekekkel szembeni esetleges előítéletek megelőzését, oldását.

Szabadidős foglalkozások

A gyermekek sokszor nem hoznak családjukból megfelelő mintát a szabadidő hasznos eltöltésére, pedig ez a személyiségfejlődés egyik fontos színtere.

E foglalkozások adnak lehetőséget egymás jobb megismerésére, egyéni képességek fejlesztésére, közös élmények gyűjtésére, az együvé tartozás érzésének kialakítására. Ezt a célt szolgálhatják a közös ünnepek, hagyományok.

Örökbefogadás segítése

Az örökbe adható gyermekek esetében kiemelt feladat a rendszeres kapcsolattartás az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros Örökbefogadási Szolgálatával, illetve a folyamatos együttműködés az örökbe fogadni szándékozókkal.

Utógondozói ellátás

Az Intézmény gyámhivatali határozat alapján utógondozói ellátást biztosít azon fiatal felnőtteknek, akik tanulmányokat folytatnak, akik megélhetésüket önállóan nem tudják biztosítani, továbbá bentlakásos szociális intézménybe várják felvételüket.

A nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányait folytató fiatal felnőtt részére teljes körű otthont nyújtó ellátást biztosít az Intézmény, valamint segítséget nyújt a fiatal felnőtt képességeinek megfelelő oktatási intézmény kiválasztásában, a továbbtanulásban és a felvétellel kapcsolatos teendők elvégzésében. Az utógondozói feladatokat ellátó nevelő tanácsot ad az iskolai, partnerkapcsolati, családi problémák megoldásához, a konfliktushelyzetek eredményes kezeléséhez.

A dolgozó fiatal felnőttek részére - a fiatallal kötött együttműködési megállapodásban rögzített mértékben - ellátást biztosít az Intézmény. Segítséget kapnak az önálló életvitel kialakításában, a munkahely keresésében, a munkahely megőrzésében.

Az utógondozói ellátás feltételeit a fiatal felnőtt és az Intézmény vezetője közötti együttműködési megállapodás, illetve a fiatal felnőtt és utógondozó nevelője közötti külön megállapodás rögzíti.

Félévente, illetve szükség szerint kerül sor ezen megállapodások felülvizsgálatára, amennyiben alapvető változás áll be az utógondozói ellátott fiatal életében, körülményeiben. Ilyenkor rögzítésre kerülnek azok a célkitűzések, amelyek teljesítésre kerültek, valamint az elakadások és változtatások.

Teljes körű ellátást biztosít az Intézmény azoknak az utógondozói ellátottaknak is, akik bentlakásos szociális intézménybe várják felvételüket. Az ő esetükben a kirendelt gondnokokkal szoros együttműködés valósul meg.

Térítési díj megállapítása

A József Attila Gyermekotthoni Központ Budapestben élő utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek személyi térítési díjának megállapítását és befizetésének módjait a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság főigazgatójának utasítása alapján készült intézményi szabályzat tartalmazza.

Valamennyi utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt, aki jövedelemmel rendelkezik, köteles személyi térítési díjat fizetni. Nem köteles személyi térítési díjat fizetni, aki jövedelemmel nem rendelkezik.

V.6. Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés

A szakmai egység kapcsolatrendszere szerteágazó. Az együttműködés alapelve és módszere a törvényben meghatározottak szerinti kölcsönös tájékoztatás és kapcsolattartás.

Évente 2 alkalommal, illetve szükség szerint az Intézmény vezetője összehívja a nevelőtestületi értekezletet, amelynek fő feladatai:

- az éves munkaterv véleményezése, elfogadása, illetve értékelése;
- a szakellátók továbbképzési, beiskolázási tervének véleményezése, elfogadása;
- az Intézmény költségvetésének megismerése, véleményezése a szakmai tevékenységet érintő összetevőinek vonatkozásában;
- az Intézmény szakmai munkáját érintő stratégiai kérdések megbeszélése, döntés előkészítés;
- a szakmai munka átfogó értékelése.

A szakmai egység munkatársai negyedévente, az egység vezetője és csoportvezetői havonta tartanak értékelő, egyeztető megbeszélést.

Az elmúlt időszak eseményeinek részletes elemzésére, feldolgozására, szakmai célok kijelölésére, operatív feladatok kiosztására a team megbeszélések keretében, kéthetente kerül sor.

Az esetmegbeszélésekre a pedagógiai munkát segítők (pszichológus, fejlesztő pedagógus), valamint külső szakemberek bevonásával kerül sor.

A gondozottakat érintő ügyekben rendszeres kapcsolattartás szükséges a kerületi gyámhivatalokkal és a területi gyermekvédelmi szakszolgálatokkal.

Fontos a hozzátartozókkal való rendszeres kapcsolattartás: a laza kapcsolatok szorosabbra fűzése, a családokkal való együttműködés.

A nevelők rendszeresen konzultálnak a közoktatási intézményekkel a gyermekek iskolai előmeneteléről.

A fiatalok munkához juttatásának, átképzésének segítésére céljából az Intézmény kapcsolatban áll az illetékes munkaügyi központtal.

Szoros az együttműködés az erre szakosodott intézményekkel (Családsegítő és Gyermekjóléti Központok) a fiatalok családba történő visszagondozása érdekében.

Rendszeresek a szakmai konzultációk más gyermekotthonok munkaközösségeivel.

Gyermekvédelmi gyámokkal való együttműködés

A gyermekvédelmi gyámi feladatokat a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet határozza

meg. A gyermekvédelmi gyámok munkáját a Belügyminisztérium által 2023. március 28. napján kiadott „Gyermekvédelmi gyámság” módszertani útmutatóban rögzítettek határozzák meg.

VI. Az Intézményben folyó segítségnyújtás módszerei utógondozói ellátott fiatalok esetében

A jogszabályi kereteket és az utógondozói ellátást igénybe vevő fiatal felnőttek jellemzőit figyelembe véve a segítségnyújtás szakmai alapja a szociális munka módszer-, és eszköztárából beemelt, szolgáltatás típusú, egyéni gondozáson alapuló segítségnyújtás, mely jelentős mértékben pedagógiai módszereket és eszközöket is tartalmaz.

Az önjogúságot maximálisan figyelembe vevő kliens központú - a segítségnyújtó és szolgáltatást igénybe vevő - között írásbeli szerződéskötésre – különösen a szerződés működtetésére - a gyermekotthonokból kikerülő fiatal felnőttek többsége az utógondozói ellátás, mint szolgáltatás igénybevételekor még nem alkalmas. Az írásbeli szerződésre való alkalmasság, a szerződések kétoldalúságának megértésének és működtetésének kialakítása inkább pedagógiai – az értelmi képességektől függően gyógypedagógiai – eszközöket igényel, míg a kialakított működésmódnál már a szociális munka eszközszerkezete dominál.

Az írásbeli szerződésre, együttműködési megállapodásra való alkalmasság kialakításának ideje egyénenként változó, így a fokozatosság elvét betartva differenciált szerződésrendszert alkalmaz az Intézmény, melynek keretében egyéntől függően változik a megállapodás időtartama, komplexitása, az együttműködés során közösen elérni kívánt célok rétegződése.

A működő megállapodások – megegyezésen alapuló – módosítási lehetősége lehetővé teszi, hogy a megállapodások rugalmasan alkalmazkodjanak a fiatal felnőtt élethelyzetbeli változásaihoz.

Az írásbeli szerződés mellett hangsúlyt kell fektetni a szóbeli megállapodások fontosságára, annak működtetésére.

A terápiás effektusú, személyiségérlelő segítő tevékenység során maximálisan figyelemmel kell lenni a fiatal felnőtt aktuális állapotára, teljesítőképességére, éppen a megtapasztalt szint felett fogalmazva az elérni kívánt célokat, illetve változásokat. Olyan célok megfogalmazása szükséges, melyet a fiatal felnőtt „lábujjhegyre kapaszkodva” – támogatás mellett – éppen képes elérni, biztosítva a fejlődés lehetőségét.

A fiatal felnőtt empátiás meghallgatása, megismerése, empátiás támogatása, majd a kapott információk tárgyilagos visszatükrözése segít megteremteni egyrészt azt a biztonságot, melyben a változások realizálódhatnak, másrészt segítséget biztosít a valósághoz fűződő realisabb viszony kialakításához, illetve az aktuális élethelyzet realisabb felméréséhez, és a hosszú távú, valóságos megoldási stratégiák kialakításához. A fiatal felnőttekben munkáló, változásokkal szembeni ellenállás leküzdéséhez a non direktív megoldásmódok alkalmazhatóak leginkább.

VII. A szakmai munka elemei

VII.1. A feladatellátás szakmai tartalma, módja

Nevelési célok

A normál gondozást igénylő gyermekek részére kialakított nevelési célok

- Sikeres tanulmányok elősegítése, a gyermek érdeklődésének megfelelő pályaaorientáció;
- Önálló életvitelre felkészítés;
- A személyiség folyamatos fejlesztése;
- Társadalmi értékek internalizálásának elősegítése segítő beszélgetések, példaadás stb. eszközével;
- A szocializáció sikerének megsegítése;
- Életvezetési stratégiák elsajátíttatása;
- Felkészítés párkapcsolatra, szexuális életre, családi életre.

Különleges nevelési igényű gyermekek és serdülők részére kialakított nevelési célok

- Sikeres integrációjuk a társadalomba;
- Megfelelő pályaválasztás és pályairányítás.
- A rehabilitációhoz szükséges készségek, képességek fejlesztése;
- Stabil, egészséges emocionális személyiség kialakítása;
- Reális irányú, pozitív önértékelés.

Speciális nevelési igényű gyermekek és serdülők részére kialakított nevelési cél:

- A szocializáció sikeressége érdekében az értékek interiorizációja;
- A rehabilitációhoz szükséges készségek, képességek fejlesztése;
- Stabil, egészséges emocionális személyiség kialakítása;
- Reális irányú, pozitív önértékelés.

Utógondozói ellátásban részesülő fiataloknál kialakított nevelési célok:

- A nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányaikat folytató fiatal felnőttek 24, de legfeljebb 25 éves korukig vehetik igénybe az utógondozói ellátást
 - esetükben a kiemelt cél a középiskolai vagy felsőfokú iskolai végzettség megszerzése, piacképes szakma elsajátítása és megfelelő pályaválasztás;
- Azon fiatal felnőttek, akik megélhetésüket önállóan nem tudják biztosítani, rövidebb ideig, 21, legkésőbb 22 éves korukig vehetik igénybe az utógondozói ellátást
 - esetükben a legfontosabb cél az önállóságra, önellátásra nevelés, a helyes életvezetési technikák elsajátítása, stabil munkahely megszerzése és megőrzése, az önálló élet anyagi alapjainak megteremtése.
- Felsőfokú tanulmányokat folytató fiatal felnőtteknek lehetőségük van a Fenntartó engedélyével tanulmányaik befejezéséig, maximum 30 éves korukig kérelmezni az utógondozói ellátás meghosszabbítását.

- esetükben a legfontosabb cél a tanulmányaik befejezésének támogatása.
- Azon fiatal felnőttek, akik bentlakásos szociális intézménybe várják felvételüket, a szociális intézményben való elhelyezésükig, de legfeljebb 22 éves korukig részesülhetnek utógondozói ellátásban.
 - esetükben a legfontosabb cél az állapotuknak, képességeiknek megfelelő önállóságra, önellátásra nevelés.

VII.2. A biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

- A gyermekotthoni központba került gyermekek, fiatalkorúak gondozásával, nevelésével, fejlesztésével kapcsolatos teendők megtervezése.
- A fiatalkorú pozitív tulajdonságaira alapozó fejlesztő nevelési eljárás (egyéni gondozási-nevelési terv) kidolgozása.
- A családi élet funkcióinak átvállalása. Szellemi és anyagi feltételek megteremtése, amelyek nélkül egészséges személyiségfejlődés nem lehetséges. Olyan légkör, pozitív emberi kapcsolatok és érzelmi védettség megteremtése, ami elengedhetetlen a harmonikus személyiségfejlődéshez. Anyagi és érzelmi védettséget biztosító körülmények.
- A fiatalkorúak számára az életkorhoz és természetes fejlődési szükségletekhez igazított életmód kialakítása.
- A csoportban élő gyermekek életkorának, egyéni fejlettségi szintjének, egyéni, illetve szükségleteinek megfelelő napirend kialakítása.
- Házirend készítése, mely tartalmazza az otthon dolgozóinak és lakóinak egymással szembeni kötelezettségeit, jogait és jogai érvényesítésének módját.

Az Intézmény feladata segíteni a gyermek kapcsolattartását, a családba vagy más otthonba való visszatérését.

A tanköteles korú gyermekek oktatásban való részvételének biztosítása.

Az érdeklődésüknek, képességeiknek megfelelő oktatási intézményben való tanulás lehetőségének biztosítása, illetve a továbbtanulásra, önképzésre való ösztönzés.

A fiatalkorúak edukálása a szabadidő helyes és aktív felhasználására.

Azon nevelésbe vett gyermekeknek, akik az Intézményben válnak nagykorúvá, lehetőségük van utógondozói ellátásban részesülni. Az ellátást az Intézmény a jogszabályoknak megfelelően a gyámhivatali határozat alapján biztosítja, valamint törekszik arra, hogy a fiatal felnőtt minden segítséget megkapjon önálló élete megkezdéséhez.

A gyermekotthoni központ pszichológusa szolgálati beosztása szerint lehetőséget biztosít mind a gyermekek, mind a kollégák számára a találkozásra. Minden újonnan bekerülő gyermekkel, fiatal felnőttel találkozik, aktuális állapotukat felméri, s ha szükséges,

megfelelő ellátást nyújt, intézkedést javasol számukra. A gyermekekkel szakszerűen elkészített éves munkaterv alapján foglalkozik az intézményi pszichológus és fejlesztő pedagógus. A fejlesztő pedagógus összehangolja tevékenységét az iskolák fejlesztő pedagógusaival.

A gyermekotthoni központ fejlesztő pedagógusa segítséget nyújt a tanulási-magatartási zavarokkal küzdő gyermekeknek egyéni, valamint csoportos fejlesztés formájában.

VII.3. A gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja

VII.3.1. A célokhoz rendelt kiemelt feladatok

A normál gondozást igénylő gyermekek gondozási feladatai

- A gyermek (fiatal felnőtt) egészségi és személyiségállapotának feltérképezése;
- Személyre szóló gondozási-nevelési és terápiás terv megfogalmazás;
- Esetleges tanulmányi, magatartási, érzelmi zavarok folyamatos korrekciója;
- A deviáns rizikófaktorok kiszűrése;
- Lehetőség szerint a gyermek visszahelyezésének előkészítése a vér szerinti családjába;
- A kiemelkedően tehetséges fiatalok számára tehetségük kibontakoztatását biztosító sokoldalú, átgondolt komplex háttér és kapcsolatrendszer kidolgozása;
- A szervezeti kultúra fejlesztése, hagyományrendszer ápolása, kohézió növelése.

Különleges gondozás feladatai

- A személyiségállapotnak megfelelő követelményeken és elvárásokon alapuló folyamatos fejlesztés az életkori sajátosságok figyelembevételével;
- Átgondolt korrekciós terv, figyelembe véve az individuális eltéréseket;
- Folyamatos korrigálás a kommunikáció terén tapasztalt jelentős elmaradásban;
- A komplex vizsgálaton alapuló személyiségfejlődés nyomon követése, a személyiség sikeres szocializációja céljából (koncentráltan a pozitív személyiségjegyekre);
- Az állóképesség fejlesztése.

Speciális gondozás feladatai

- A beilleszkedni nehezen tudó, alkalmazkodási zavarokkal küszködő, disszociális tüneteket mutató gyermekek folyamatos speciális pedagógiai prevenciója és korrekciója;
- A tartalmas szabadidő szervezésének elsajátítása;
- Az érzelmi labilitás, mentális, emocionális éretlenség folyamatos kompenzálása.

Utógondozói ellátás feladatai

- A fiatal felnőtt segítése a munkába állásban, továbbtanulásban, az otthonteremtési támogatás igénylésében;

- Az önálló pénzkezelés, a takarékoság képességének továbbfejlesztése (ezen belül kiemelt feladat a lakáscélú előtakarékoság);
- Szerepek gyakoroltatása (felnőtt – gyermek, szülő – gyermek szerepek), azok praktikus és érzelmi oldalát közelítve;
- Folyamatos önismeretre nevelés;
- Mentálhigiénés ismeretek nyújtása (egészséges test és lélek, egészséges táplálkozás, szexuális felvilágosítás keretében).

VII.3.2. A célokhoz, feladatokhoz rendelt módszerek

Az átlagos gondoskodást igénylő gyermekek gondozásának módszerei

A célok és feladatok megvalósulásának feltétele a személyre szóló fejlesztés.

A személyiségfejlődésre az interperszonális kapcsolatok alapvetően hatnak. A nevelő tevékenység segít kialakítani a szokások rendszerét, s tudatosan vállalja, hogy az egyik legfontosabb emberi érték, a konstruktív életvezetés fejlődjön. A nevelőmunkában különösen hangsúlyos a gyermekek önismeretének fejlesztése a pszichológus és fejlesztő pedagógus közreműködésével.

A nevelőtevékenység a mutatkozó hiányok pótlására, a magatartási, a társas viselkedési normák elsajátítására, a viselkedési készlet gyarapítására, a segítő, karitatív, egymást tisztelő, empátiás magatartás kiépítésére, az illemszabályok betartatására törekszik. A pedagógusok kiemelt fontosságú feladata a konfliktuskezelés metódusának gyakorlati alkalmazása, mely feltételezi a különböző stratégiákban való jártasságot, (versengő, alkalmazkodó, elkerülő, kompromisszumkezelő és problémamegoldó), biztosítva annak kreatív alkalmazását.

A nevelőtestület minden területen fejleszti a gyermekek hatékony kommunikációját, a véleményalkotás, a döntéshozatal, a problémamegoldás, a magabiztosság képességeinek gyakorlását.

A személyiségfejlesztés kiemelt területei

- önismeret;
- tanulási technikák;
- társas kapcsolatok;
- konfliktuskezelés;
- lelki egészség;
- testi egészség;
- viselkedéskultúra;
- pályaorientáció;
- felelős állampolgári viselkedés;
- globális problémák ismerete.

A közösségfejlesztés kiemelt feladatai

A gyermeki, ifjúsági közösség alapvető színterei a családi jellegű csoportok. A lakásotthonokba kerülő gyerekek csoportjukban találkoznak először egymással, az

utógondozó otthon lakói sem feltétlenül ismerik egymást korábbról. Így különös hangsúlyt kapnak a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.

Fontos a csoport közös céljainak és szilárd értékrendjének meghatározása és elfogadtatása. A közös cselekvés színterei a közös célokból és feladatokból részben következnek, részben pedig a csoportok maguk határozzák meg azokat.

A csoport feladatai

- minden növendék pozitív irányú befolyásolása;
- az egyéni értékek felismerése;
- egymás tiszteletben tartása;
- egymás kölcsönös segítése a tanulásban, az egyéni beilleszkedési problémákban;
- tolerancia, a másik gondjainak felismerése, a megoldás elősegítése.

Különleges gondozást igénylő gyermekek gondozásának módszerei

A különleges gondozást igénylő gyermek esetében elsősorban a motiváció módszerével, a nevelési eszközök sokszínűségének megteremtésével lehet segíteni a fiatalt.

Az egyéni gondozási-nevelési tervben átgondolt, személyre szóló nevelés módszerei:

- A motiváció felkeltése;
- Az attitűdök szintjén az intellektuális beállítódás mind az érdeklődés, mind a logikus gondolkodás, mind a produktív képzelet fejlesztésével;
- Adekvát kommunikációs szintek felépítése, kongruens érzelmi háttérrel;
- A korrepetálás keretében begyakorlással, segítséssel, ellenőrzéssel.

A pedagógus közösség tagjai felelősséget éreznek önmaguk és kollégáik iránt, a szakmai team saját meggyőződésén keresztül képviseli a közvetítendő értékeket, és példamutatásával hatást gyakorol a gyerekekre.

A tevékenységformákon belül jelentkező különböző feladatok az önkiszolgáló tevékenységek, az otthonért végzett munkák, de az önálló gazdálkodás (pénz beosztás) szervezése is a tudatos pedagógia program részét képezik.

A szabadidős tevékenységen belül a játékok, a sport, a nyaralások, kirándulások tartalmas élményt nyújtó információk mellett hozzájárulnak a gyermekek honismeretéhez, szülőföld iránti szeretetéhez, közösség formálásához.

Kiemelt feladat a rekreációs program tervezése is. Az életkori sajátosságokat figyelembe vevő szabadidős tevékenységek hozzájárulnak a kommunikáció, a társismeret, az együttműködés készségének, az adekvát konfliktuskezelés képességének fejlődéséhez.

A megvalósítás alapvető feltétele az oldott, elfogadó légkör, a saját élményen alapuló gyermeki aktivitás.

Speciális gondozást igénylő gyermekek gondozásának módszerei

A speciális gondozást igénylő gyermek esetében elsősorban a motiváció módszerével, a nevelési eszközök (dicséret, büntetés egyensúlyának) megteremtésével lehet segíteni a fiatalt.

Lényeges a nevelés sikeressége szempontjából a nevelés kereteinek egyértelmű megfogalmazása, tervezett, strukturált napi tevékenység, napi-, illetve házirend.

Az egyéni gondozási-nevelési tervben átgondolt, személyre szabott nevelés:

- A közösségen belül a személyre szóló feladatok leosztása, az elvégzett munka értékelése.
- A nyílt, játzmákat nélkülöző egyértelmű kommunikáció, az igazodási pontok iránymutatása.
- A pedagógus értékeli és megerősíti a teljesítményre törekvést az eredmény tükrében.
- Az otthonban eltöltött időnek személyre szabottnak kell lennie.
- A terápiás eljárás törekszik a fiatalok közösséggé formálására, egyidejűleg a várható magatartási dinamika kiszámíthatóságára és ennek szakmai kezelésmódjára.
- A figyelem fókuszába helyeződik a morális, etikai, érzelmi, szociális értékek alakulása, személyekre lebontva.

Kiemelkedően fontos feladat a szabadidő sokszínű tervezése, eltöltése, a különböző kulturális elfoglaltságok, szakkörök, rendszeres sportolási tevékenység kedvező terepet biztosítanak a személyiség fejlődéséhez.

Folyamatosan szükséges a baráti kapcsolatok figyelemmel kísérése, a megfelelő kapcsolatok kialakulásának támogatása. Kiemelten figyelemmel kell kísérni a működő partneri kapcsolatot, a gyermeki személyiség tiszteletben tartásával.

Utógondozói ellátásban részesülő fiatalok gondozásának módszerei

Szakmai cél a nagykorú fiatalok motiválása a nyitottságra, igényük kialakítása a kulturált megjelenés mellett a választékos kifejezőmód, a helyesen alkalmazott, gazdag szókincsen alapuló beszéd.

Rendelkezzenek mások iránti empátiával, emocionális reagálási készséggel, kezeljék indulataikat a helyzetnek megfelelő módon.

Ismerjék a helyes önérvényesítés módját. Morálisan rendelkezzenek stabil értékekkel.

Ezt a célt szolgálják a magasabb szintű kognitív funkciók, gondolkodási képesség, készség fejlesztése és a különféle személyiségfejlesztési eljárások, tanácsadások, konfliktuskezelési módszerek különböző formái.

VII.3.3. A gyermekbántalmazási esetek és rendkívüli események kezelése

Az intézménynek a rendkívüli események, valamint a gyermekbántalmazási esetek tekintetében a szociális és gyermekvédelmi intézményekben bekövetkező rendkívüli eseményekkel és gyermekbántalmazási esetekkel kapcsolatos intézkedésekről és a jelentéstétel rendjéről szóló **mindenkori SZGYF szabályzatban**, az ehhez kapcsolódó hatályban lévő intézményvezetői utasítás(ok)ban, valamint „A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, nevelőszülői hálózatokban és a javítóintézetekben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére

vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertan”, illetve annak módosításában foglaltak szerint kötelező eljárnia.

VIII. Az ellátás igénybevételének módja

A József Attila Gyermekotthoni Központ Budapestben gyermekvédelmi szakellátásba a területi illetékes gyámhivatal az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros szakértői vizsgálata alapján határozattal helyezi el a rászoruló kiskorú gyermeket.

Utógondozói ellátásba az Intézményben nagykorúvá vált, vagy más fővárosi illetékességű fiatal felnőtt kerülhet. A fiatal kérelemmel fordulhat az Intézmény vezetőjéhez, és ha részéről befogadó nyilatkozattal rendelkezik, az illetékes gyámhivatal elrendelheti az utógondozói ellátását.

IX. Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

A József Attila Gyermekotthoni Központ az általa nyújtott gyermekvédelmi szakellátási szolgáltatásról, az igénybevétel módjáról nyomtatott formában fényképes szóróanyagot készít, amelyet szükség esetén felülvizsgál és módosít. Az ismertetőt az interneten, saját honlapján megjelenteti.

X. Az igénybevevők és a személyes gondosodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Intézmény szakellátói fontosnak tartják, és megteremtik annak lehetőségét, hogy a gondozott gyermek véleményt nyilváníthasson a számára nyújtott ellátásról és nevelésről, valamint a személyét, vagyonát érintő kérdésekről. Véleményét a dolgozók – korára, fejlettségi szintjére tekintettel – a gondozás, nevelés során figyelembe veszik.

A havonta megtartott otthongyűlés a szakellátók (nevelők) és a gyermekek, fiatal felnőttek közötti információcserét szolgálja.

A hetenkénti rendszerességgel megtartott csoportgyűlés a gyermekek értékelésének fóruma.

Biztosított a növendéki érdekképviselő (gyermek önkormányzat) működése. A gyermekotthon, valamint a lakás- és utógondozó otthonok lakói választott képviselőik útján képviselik magukat a szervezetben.

Panaszjog, Érdekképviselői Fórum működése

A gyermeki jogok érvényesítésének formái:

- Gyermekönkormányzat működése;
- Érdekképviselési Fórum működése;
- a gyermekjogi képviselő elérhetőségének biztosítása;
- panaszjog érvényesítése.

A gyermek, illetve a fiatal felnőtt panaszával

- szolgálatban lévő nevelőhöz, nevelő-utógondozóhoz,
- a csoportvezető nevelőhöz,
- az intézményvezetőhöz,
- a gyermekvédelmi gyámjához,
- a gyermekjogi képviselőhöz,
- az Érdekképviselési Fórumhoz fordulhat.

A panaszt kötelesek a felsoroltak meghallgatni, és a panasz jellegétől függően

- saját hatáskörben kivizsgálni, és orvosolni,
- hatáskörbe nem tartozó panasz esetén a panasztevőt a kompetens személyhez irányítani.

A József Attila Gyermekotthoni Központ Budapest személyes gondoskodást végző dolgozói közfeladatot ellátó személynek minősülnek. Az Intézmény dolgozóit megilleti a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülés, emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartása. A dolgozóknak joga a munkavédelmi szabályoknak megfelelő munkavégzéshez.

Az Intézményben Közalkalmazotti Tanács működik, amelynek vezetője tagja az Intézmény vezetőségének.

XI. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formája

Az Intézmény arra törekszik, hogy felkészült, hivatásuk felé elkötelezett, pályafutásukat hosszútávra tervező szakemberek foglalkozzanak a növendékekkel. Az egyes csoportokban dolgozó nevelői teamek összeállításánál fontos szempont, hogy a gyerekek lehetőleg minél többféle kapcsolati mintával találkozzanak. Szakmai cél elérni a dolgozók lehető legkisebb mértékű fluktuációját, ezzel biztosítva a gyerekek számára a stabilitást. A szakmai egységekbe újonnan felvett munkatársak részt vesznek ún. munkába helyező tréningen, melynek színterei a működő csoportok. Itt megismerhetik a rájuk váró feladatokat, helyzeteket.

A csoportokban havi rendszerességgel team-megbeszéléseket tartanak, melyeken részt vesz valamennyi ott dolgozó felnőtt, illetve - szükség szerint - más pedagógiai munkát segítő szakember (pszichológus, fejlesztő pedagógus) is. Ezen alkalmakkor kerül sor az aktuális események megbeszélésére és az egyéni gondozási-nevelési tervben megfogalmazott feladatok értékelésére.

A csoportvezetők havonta egy alkalommal segítő szakemberek (pszichológus, fejlesztő pedagógus) részvételével konzultáción vesznek részt, amikor lehetőség nyílik a

csoporthoz tartozó gyermekekről, fiatal felnőttekről történő véleménycserére, szakmai egyeztetésre.

A minőségbiztosítás fontos eleme a munkatársak rendszeres szakmai továbbképzése és a szakmai ismeretek fejlődésének nyomon követése.

Az Intézmény munkatársai számára biztosítjuk a rendszeres szakmai továbbképzést, tapasztalatcserét, a különböző tréningeken való részvételt.

Törekszünk a szakmai munka és a nevelők lélektani támogatását jelentő szupervízió lehetőségének megteremtésére.

XII. Szociális továbbképzés és szakvizsga

A József Attila Gyermekotthoni Központ Budapest szakellátó munkatársai a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000 (VIII. 4.) SZCSM rendelet alapján szociális továbbképzésre kötelezettek, továbbképzési időszakuk keretében.

A pedagógus munkakörben dolgozóakra a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet szerint pedagógus továbbképzésen vesznek részt. Az éves továbbképzési tervet tárgyév március 31. napjáig az intézményvezető készíti el. Az Intézmény vezetője, helyettesei és a szakmai egységvezetők szociális szakvizsga letételére kötelezettek.

XIII. Záró rendelkezések

A Szakmai Program a Fenntartó jóváhagyásával a jóváhagyást követő napon lép hatályba, határozatlan időre szól. A hatályba lépéssel egyidejűleg hatályát veszti a 2023. május 12. napján jóváhagyott Szakmai Program. A Szakmai Program elfogadásának nevelőtestületi értekezletti jegyzőkönyve és a nevelőtestület jelenléti íve külön dokumentumban került rögzítésre.

Budapest, 2023. DECEMBER 4.

Diószegi Zsanett
igazgató

Mellékletek:

1. számú melléklet – Házirend
2. számú melléklet – Megállapodás
3. számú melléklet – Megállapodás (tanuló)
4. számú melléklet – Megállapodás (dolgozó)
5. számú melléklet – Megállapodás (álláskereső)
6. számú melléklet – Egyéni megállapodás

